

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 178/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., M., zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 2194/2010 a poverením udeleným súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2011 doručená a 9. mája 2011 doplnená sťažnosť A. H., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 2194/2010 a poverením udeleným súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Obchodná spoločnosť E., a. s., K. v konaní pred Stálym rozhodcovským súdom, S. a. s., B., dňa 22. 06. 2009 pod sp. zn.: SR 12789/09 podala návrh na začatie rozhodcovského konania o zaplatenie 1.975,35 € s prísl.

Dňa 06. 07. 2009 sťažovateľ obdržal výzvu, v ktorou ho S. a. s. vyzýva, aby predložil písomnú žalobnú odpoveď.

Sťažovateľ ju prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zaslal dňa 15. 07. 2009...

Dňa 29. 03. 2011 sťažovateľ obdržal od súdneho exekútora JUDr. R. K... upovedomenie o začatí exekúcie, sp. zn.: EX 8412/10, na základe vykonateľného exekučného titulu, rozsudku S. a. s., č. k. SR 12789/09, z 15. 04. 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. 05. 2010 a stal sa vykonateľným 27. 05. 2010...

Zo súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Košice-okolie, sp. zn.: 12 Er 2194/10 vyplýva nasledovné...

Súdny exekútor, JUDr. R. K. požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 21. 07. 2010 na základe exekučného titulu – rozsudku S., a. s., B... z 15. 04. 2010, ktorý sa stal právoplatným 24. 05. 2010 a vykonateľným 27. 05. 2010 a návrhu na vykonanie

exekúcie oprávneného – E., a. s. z 06. 07. 2010 proti povinnému Š., s. r. o... a A. H., /nie H./ trvalé bytom M. pre vymoženie 6.838,59 s prísl...

Z rozsudku stáleho rozhodcovského súdu vyplýva, že oprávnená si uplatnila zmluvnú pokutu vo výške 0, 25 % z dlžnej sumy denne.

Zmluvná pokuta vo výške 0, 25 % denne z dlžnej sumy, uvedená v čl. IV, písm. c) všeobecných obchodných podmienok zmluvy o predaji na splátky č. 0107060704 uzavretej dňa 26. 09. 2006 medzi oprávneným a povinným, predstavuje ročne 91,25%.

Dojednanie takejto zmluvnej pokuty odporuje ustanoveniu § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, a je absolútne neplatné...

Z uznesenia Ústavného súdu SR z 09. 12. 2010, sp. zn.: II ÚS 545/2010-15, citujem: „Exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie , a to napríklad aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť, pričom exekučný súd tak môže urobiť na návrh účastníka konania, ako aj bez návrhu /§ 58 Exe. poriadku/.“

Podľa ustanovenia § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. O rozhodcovskom konaní doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Sťažovateľovi ani jeho právnej zástupkyňi rozsudok doručený nebol...

Právnej zástupkyňi sťažovateľa rozhodcovský súd – S., a. s., B. nezasielal žiadne listiny, ani rozhodcovský rozsudok. Všetky listinné dôkazy si zabezpečila zo spisového materiálu s výnimkou poverenia, ktoré jej odmietli dať k nahliadnutiu.

S., a. s. nevykonala žiadne dokazovanie, nepredvolala sťažovateľa ako účastníka konania, ani mu neoznámila termíny rozhodovania a neumožnila tak sťažovateľovi riadne si obhájiť svoje práva, nedoručila mu rozsudok.

Podľa ustanovenia § 45 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z. z. O rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví:

a/ z dôvodov uvedených v osobitnom predpise

b/ ...

c/ ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 citovaného zákona súd je povinný aj bez návrhu zastaviť exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. písm. b/, c/.

Týmito skutočnosťami sa Okresný súd Košice-okolie absolútne nezaoberal a aj napriek vyššie uvedeným skutočnostiam poverenie na vykonanie exekúcie vydal.

Okresný súd Košice-okolie pri svojom rozhodovaní porušil práva sťažovateľa zakotvené v Ústave SR, konkrétne... čl. 48, ods. 2... čl. 47, ods. 3... čl. 46, ods. 1...

Práva sťažovateľa zaručené v Ústave SR, v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli porušené a síce tým, že Okresný súd Košice-okolie vydal poverenie na vykonanie exekúcie v rozpore s 58 ods. 1 zák. č. 233/1995, Zákon o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti, a v rozpore s § 45 zák. č. 244/2002 Z. z...

Sťažovateľ skutočne dlží spoločnosti E. a. s., 1.975,35 €, nie však sumu 6.838,59 €, s prísl., ktorú vymáha súdny exekútor na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku vydaného S., a. s.

Okresný súd Košice-okolie... vydal dňa 30. 07. 2010 poverenie na vykonanie exekúcie a sťažovateľ je nútený sa brániť súdnou cestou a musí vynaložiť nemalé finančné prostriedky na súdne poplatky, ako aj právne zastupovanie v danej veci.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Košice-okolie... v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn.: 12Er 2194/10 porušil základné právo A. H. na verejné prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti a možnosti vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručené v čl. 48, ods. 2 Ústavy SR, právo na prejednanie jeho veci na nezávislom a nestrannom súde zaručené v čl. 46, ods. 1 Ústavy SR, právo rovnosti účastníkov v konaní pred súdom zaručené čl. 47, ods. 3 Ústavy SR a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd SR zrušuje poverenie na vykonanie exekúcie z 30. 07. 2010, ktoré vydal Okresný súd Košice-okolie na základe rozhodcovského rozsudku, č. k.: SR 12789/099, S. a. s., B. v celom rozsahu.

A. H. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 750 € , ktoré mu je povinný Okresný súd Košice-okolie... vyplatiť v lehote do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice-okolie... je povinný vyplatiť 261,82 € do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet advokátky s'ťažovateľa JUDr. D. S...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že na základe poverenia vydaného okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 2194/2010 súdnemu exekútorovi JUDr. R. K. je proti sťažovateľovi ako povinnému vedené exekučné konanie, v ktorom je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok S., a. s., sp. zn. SR 12789/09 z 15. apríla 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. mája 2010 a stal sa vykonateľným 27. mája 2010 (ďalej len „exekučný titul – rozhodcovský rozsudok“). Sťažovateľ uviedol, že v označenom exekučnom konaní mu bolo 29. marca 2011 súdnym exekútorom doručené upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 8412/10.

Dňa 4. mája 2011 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť, ktorá je predmetom tohto konania a ktorou sťažovateľ namieta porušenie označených základných a iných práv postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 2194/2010 a poverením udeleným súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie.

Sťažovateľ s poukazom na ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) a § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) videl porušenie ním označených základných a iných práv v tom, že podľa jeho názoru ho exekučný titul – rozhodcovský rozsudok zaväzuje na také plnenie (v časti zmluvnej pokuty), ktoré odporuje dobrým mravom, a preto vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a vedenie exekučného konania na základe tohto exekučného titulu považuje za nezákonné a rozporné s ním označenými základnými a inými právami.

Podľa § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania,

proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal aj na to, že jemu ani jeho právnej zástupkyňi nebol doručený exekučný titul – rozhodcovský rozsudok.

Z uvedeného vyplýva, že predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 12 Er 2194/2010, ktorým bolo podľa neho porušené jeho základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základné právo na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku má povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť vtedy, ak v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí sa vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky

ďalšieho postupu exekučných orgánov, ku ktorým patrí aj tvrdenie sťažovateľa, že exekúcia sa začala, aj keď nie je splnený jej materiálny predpoklad, t. j. spôsobilý exekučný titul – rozhodcovský rozsudok, ktorý necharakterizujú vady uvedené v § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní.

K takým právnym prostriedkom patria nielen námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, ale aj návrh na odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku a návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Účel týchto právnych prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní je rovnaký a spravidla spočíva v tom, že v absolútne alebo relatívne neprípustnej exekúcii sa nesmie pokračovať a musí sa zastaviť a prípadne pred rozhodnutím o zastavení sa musí exekúcia aj odložiť (jej vykonávanie).

Ako už bolo uvedené, námietky proti exekúcii sú len jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní. Nejde však o najúčinnější prostriedok ochrany práv povinného, pretože nevyhovenie námietkam nemožno napádať riadnym opravným prostriedkom. Účinnjším prostriedkom obrany povinného je návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (z dôvodu, že možno očakávať zastavenie exekúcie), ktorý možno podať kedykoľvek po doručení upovedomenia o začatí exekúcie, ak je spojený s návrhom na zastavenie exekúcie. Rovnako je prípustné aj samostatne podať návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku bez ohľadu na to, či boli, alebo neboli podané námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, prípadne sa takým námietkam nevyhovelo. Vyššia účinnosť návrhu na zastavenie exekúcie vo vzťahu k ochrane povinného vyplýva z toho, že proti rozhodnutiu o tomto návrhu je prípustné v prevažnej väčšine prípadov odvolanie, o ktorom sa rozhoduje v riadnom inštančnom postupe na súde vyššieho stupňa. Odvolanie je podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku vždy prípustné v prípadoch ustanovených v § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h), t. j. ak sa začala exekúcia vykonávať a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané, ak súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, a napokon, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Exekučný poriadok umožňoval sťažovateľovi takú ochranu označených základných a iných práv, na ktorú bol oprávnený bez časového obmedzenia. Sťažovateľ bol oprávnený, ale aj povinný na to, aby všetky právne prostriedky pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy využil, teda nielen námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, ale aj návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku a návrh na odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku.

Z obsahu sťažnosti však nevyplýva, že by sťažovateľ využil už označené prostriedky nápravy pred doručením sťažnosti ústavnému súdu. Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol, že podal námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie, resp. že podal návrh na odklad alebo zastavenie exekúcie a že by o jeho námietkach alebo návrhoch na zastavenie či odklad exekúcie bolo právoplatne rozhodnuté okresným súdom.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v danom prípade neboli splnené ústavne a zákonné predpoklady na podanie sťažnosti, ktoré sú uvedené v čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd zároveň nezistil, že by v okolnostiach daného prípadu prichádzal do úvahy postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd prijatie sťažnosti neodmietne, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Iba za predpokladu, že sťažovateľ využije všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebol s ich uplatnením úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. K tomu treba dodať, že sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá

sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy a § 1 a § 7 Občianskeho súdneho poriadku) (m. m. IV. ÚS 193/2010).

Nepripustnosť sťažnosti viedla ústavný súd k tomu, že ju senát ústavného súdu odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011